

ಸೀಗೆಹುಡಿ ಹಾಕಿ ಮೈ ತಿಕ್ಕಿಕೆಕೊಂಡಾಗ ಮೈಮೇಲಿದ್ದ ಸೆಗಟ ಹೋಗಿ, ಚರ್ಮ ಮಿರಿಮಿರಿ ಅನ್ನುತ್ತಿತ್ತು. ಹುಟೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾನ ಮಾಡಿಸಿದರೂ ನನ್ನೆ ಸ್ವಾಂಪ್ರಾ ಸೇಂಪ್ರಾ ವ್ಯಾಖ್ಯೋಗ. ಮನೆ ಸೇರುವ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಜಗಲಿ ಕಟ್ಟೆ ಮೇಲೆ ದಾಸವಾಳ, ಸಂಪಿಗೆ ಇನ್ನು ಯಾವಾವುದೋ ಹೂಗಳ ವಿಚತ್ತ ಸಂಯೋಜನೆಯ ನಗು. ಒಂದಿಪ್ಪು ಉದಿರುವ, ಇನ್ನುಪ್ಪು ಇನ್ನು ಉದಬೇಕಾಗಿರುವ ಬಣ್ಣಬಣ್ಣದ ಬಲುನುಗಳು. ಮಕ್ಕಳು ನನ್ನ ಕೊರಳು ಹಿಡಿದು ಮುದ್ದಾಡಿ ಹೂ, ಬಲುನು ಕಟ್ಟಿದರು. ಅಮ್ಮೆ ಬಂದು ಬೇಯಿಸಿದ ಅವರೆ, ಕಡ್ಡೆಕಾಯಿ, ಬೆಲ್ಲ, ಹಗ್ಗಿ ಇನ್ನು ಏನೇನೋ ತಿನ್ನಿಸಿದಳು. ಅಣ್ಣ ಎಲ್ಲಿಂದಲೇ ಬಂದು ಹೋರೆ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು ಸಂಪಾದಿಸ್ತು. ಎಳೆ ಗರಿಕೆ ಬಾಯಿಗಿಟ್ಟು, ‘ನಮ್ಮ ಗೌರಿಗೆ ಹಸಿ ಹುಲ್ಲು ಅಂಧ್ರ ಪ್ರಾಣ’ ಎಂದು ಮುದ್ದುಮುದ್ದು ಮಾಡಿದ. ನಾನು ಕಿಟ್ಟು ಹಾಯ್ತು ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಅರಳಕಟ್ಟಿ ತನಕ ಎಲ್ಲಾರು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಯಾರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಅಡುಗೆ ಅಂತ ರುಚಿ ನೋಡಿ ಬರ್ಫಿದ್ದೆ. ‘ಗೌರಿ ಬುದ್ದು’ ಅಂತ ಏನಾದ್ದೂ ಕೊಟ್ಟು ಕಳಿಸೋರು ಅನ್ನ.

★ ★ ★

ತಂಗ ಮೇಯಲೂ ಜಾಗವಿಲ್ಲದೆ, ಕಾಲಾಡಲೂ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಶೇಡ್ ನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿಸಿಕೊಂಡು ದಿನದೂಡುವ ಗೌರಿ (ಹನು) ತಾನು ಕರುವಾಗಿದ್ದ ದಿನಗಳನ್ನು ನನ್ನಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದು. ‘ಅಸಲಿಗೆ ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಮೂರ್ನಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೂ ಯಾಕೆ ಮತ್ತು ಹೇಗೆ?’ ಇದು ಅವಳ ಪಾಲಿಗೆ ಬಗೆಹರಿಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ನನ್ನದೂ ಹೋದು ಅನ್ನ.

ನಮ್ಮದು ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರ ಸೆರಿಗಿನ ಮುತ್ತಂಡು. ಅಂಧ್ರ ನಾವು ದೊಡ್ಡಬಳ್ಳಾಪುರಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರೂ ಅಲ್ಲ ಅನ್ನ. ಮೊದಲೀನ ನಮೂರ್ನನ್ನು ನನ್ನಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಗೊರೂರು ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರರ ‘ಹಳ್ಳಿಯ ಚಿಕ್ಕಿಗಳು’ ಸಾಲುಸಾಲು.

ಸದಾ ಮಗ್ಗದ ಸದ್ರು, ಹಸಿರು ಹೋಲ, ಗಡ್ಡೆ, ತೋಟ, ಉಂರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಲ್ಟ್ ಲ್ಯಾನ್ ಇಡ್ಡರೆ ಯಾರ ಮನೆಗೂ ಅಲರೂ ಗಡಿಯಾರೆ ಬೇಡ ಅಲ್ಲಾ? ಕಾಬಿನುಡ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಬಂದಾಗ ಎದ್ದೀಳು, ಹಿಂದೂಪುರ ಪ್ರಸ್ತುತಿಗಳೂ ಬಂದಾ ತಿಂಡಿ ತಿನ್ನ, ಬಿಸ್ವ ಬಂದಾಗ ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬಂಡು, ರಾತ್ರಿ ಬಾಂಬೆ ಗಾಡಿ ಉದ್ವಾನ್ ಕೂ ಅಂತೂ ಅಂಧ್ರ ಮುಸುಕೆ ಹಾಕಿ ಮಲಗು.

ಮೊದಲಿಗೇ ಹೇಳಿ ಬಿಟ್ಟಿನೆ, ನಮೂರ್ನಿಲ್ಲಿ ಹಸು-ಎತ್ತು-ಎಮ್ಮೆಗಳು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲ. ಅವನ್ನು ‘ಜೀವ’ ಅಂತ್ಯೇ ಅನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು. ಇವತ್ತಿಗೂ ಹಿಂಬಿಯರು ಅದೇ ಪದ ಬಳಸ್ತಾರೆ.

ಉಂರ ಸುತ್ತ ಇಡ್ಡ ಹಾಲಿ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೇವಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿಯೇ ಸ್ವಯಂ ಜರ್ಮೀನು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವರು ದ್ಯುಯ್ಯಾವಾಗಿ ಹಸು-ಮೇಮ್ಮೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಹಗಲು ಹೋರಿಗೆ ಮೇಯಲು ಹೊಗನ್ನಿಡ್ಡ ಹಸುಗಳು ಮೆಲುಕು ಹಾಪತ್ತು ರಾತ್ರಿ ಕೆಂಬುಮ್ಮೆ ದಿನ್ನ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಮನೆಗಳು, ಉಂರ ಒಳಗಿನ ಹೋಳೆಲೋಗಳಿಂದ ತರುವ ಮುಸುರೆಗೆ ಮೇಲಿಮ್ಮೆ ಬಂಧಾ ಉದುರಿಸಿಕೊಡುವುದು ಮಾಮೂಲು. ಎತ್ತುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ತುಸು ಹೆಚ್ಚು ಕಾಳಜಿ. ಜೋಳದ ದಂಬು, ರಾಗಿ ಅಂಬಲಿಯ ಆತಿಥ್ಯ.

ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಕಣ ಅಗ್ನಿತ್ವದ್ದು ಕಾಯಂ ಜಾಗಗಳಿದ್ದು. ಕಣದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಅಂತ ಹೋದವರಿಗೆ ಕಣಲಿ ಬದಲು ರಾಗಿ ಹುಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟು ಕೆಳಸ್ತಾ ಇದ್ದು. ಹೋಲಗಳಿಲ್ಲದೆ ಹಸುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡವರ ಪಾಲಿಗೆ ಬೇಸಿಗೆ ಕಳೆಯಲು ಇದೇ ಆಧಾರ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾಂಧವುದ ಮಾತ್ರ. ಎಲ್ಲಿರುಗೂ ಎಲ್ಲಾರ ಜಾತಿಗಳೂ ಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಯಾರೂ ದೂರ ಅನ್ನಿಸ್ತಾ ಇಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಕಣದ ರೇಣುಲ್ರೋ ಮೇಲೆ ಕೊಡುವ ಆಸೆಯಿಂದ ಬರುವ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಆಸ್ಕೆಯಿಂದ ಕೂಡಿಸೋಣ್ಣಿದ್ದು. ಕಣದ ಪಕ್ಕ ಹೋಗಿ ಮರಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತಿದ್ದ ಜೋಕಾಲಿಗಳು ಯಾರಷ್ಟು ಮನೆಯು ಅಸ್ಯಿಯೂ ಆಗಿರಲ್ಲಿ.

ನೋಡನೋಡ್ವಾ ಇದೆಫ್ರಾ ಹೇಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಹೋಯ್ಯು ಅರಿನಿ. ಉರಿಗೆ ಆರು ಕಿ.ಮೀ. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬಾಶೆಟ್ಟಿಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಡಿಯ್ ಯುಲ್ ಪರಿಯಾ ಅಯ್ಯು, ಅಪರೇರಲ್ ಪಾರ್ಕ್ ಬಂತು. ಜನ ಬಂದ್ರು ಬಂದ್ರು ಬಂದ್ರು. ಯಾವಾವುದೋ ಉರು, ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದಲ್ಲಾ ಬಂದ್ರು. ನಮೂರ್ನಿಲ್ಲಿ ನಾವೆ ಪರಕ್ಯಾಯರು ಅನ್ನಿಸೋ ಶೆರುವಾಯ್ತು. ನಾವು ಕ್ರೀಕ್ಸ್ ಆಡಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಬೆಲ್ಲೆ. ಹೋಲಗಳು ಇಲ್ಲದವರು ಮೇವು ಹೊಂಚಲಾಗದೆ ದನಗಳನ್ನು ಮಾರಿದರೆ, ಹೋಲಗಳು ಇದ್ದವರು ಮೊದಲು ಭೂಮಿಯನ್ನು ನಂತರ ‘ಜೀವ’ಗಳನ್ನು ಮಾರಿಸಿಕೊಂಡರು.

ಹೀಬೋಟೆಟ ಇಡ್ಡ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ರ್ಯಾಲ್ಟ್ ಮೇಲ್ನೀತುವೆ, ಸುಗಂಧರಾಜ-ಕಾಕದ ತೋಟಗಳಿದ್ದ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಲೇಟೆಟೊಗಳು, ದೇಹಗಳು ಓಡಾಡಿದ್ದ ನಂದಿಮೋರಿ ಹತ್ತ ಸ್ವೇಚ್ಚಾಗಳು, ವರ್ಷಕ್ಕೆರೆಡು ಬೆಳೆ ಬರ್ಫಿದ್ದ ಭಕ್ತಿದಗ್ಗೆಳಿದ್ದ ಜಾಗ ಪಾಳುಕಾಳು ಎಂದೋ ಬ್ರಹ್ಮಹೋಗಿರುವ ಅರ್ಥಾವತಿ ನದಿಗೆ ತಗ ನಮೂರ್ನಿಲ್ಲಿ ಬಂದು ದೊಡ್ಡ ಸೇತುವೆ ಕಟ್ಟಿರ್ದಾರೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿಂದ ಬರುವ ಬಿಂಬಿಸಿ ಬಸ್‌ಗಳು ಸರಬರ ಒಂಡಾಡುವೆ ಆದರೆ ನದಿಗೆ ಜೀವ ಬಂದು ಎಷ್ಟು ವರ್ಷಾಗಳಾದವೇ ಮರೆತುಹೋಗಿದೆ.

ತಮಾಪೇ ಗೊತ್ತಾ? ಎಮ್ಮೆ ಅಡ್ಡ ಬಂತು ಅಂತ ಬಂದು ಸಲ ನಮೂರ್ನ ಹತ್ತಿರ ರ್ಯಾಲ್ಟ್ ನಿಂತಿತ್ತು. ಅದರೆ ತಗ ಲಾರಿಗಳೇ ಹಸುಗಳಿಗೆ ಡಿಕ್ಕಿಹೊಡೆದೆಹೊಂಡು ಹೋಗ್ರವೆ. ಬ್ರೇಕ್-ಸ್ಕೂಪರ್‌ನವರಿಗೆ ಎಮ್ಮೆ ಇರಲಿ, ನಾಯಿ-ಕರಿಗಳು ಅಡ್ಡ ಬಂದ್ರು ಕಿರಿಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತೇ. ಹೌದು, ಉರು ಬದಲಾಗಿದೆ. ನಮೂರು ನಮೂರಾಗಿ ಉಣಿದಿಲ್ಲ; ಬೆಂಗಳೂರಿನತೆ ಆಗ್ರಿದೆ, ಅಗಿಬಟ್ಟಿದೆ.

ರಾಶಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಕಣಗಳು, ಕಿಟ್ಟು ಹಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಅರಳಕಟ್ಟೆ ಪಕ್ಕದ ಮೈದಾನಗಳಿಗೆ ಸಂಕ್ರಾಂತಿ ಬಂತೆಂಬ ಸುಳಿವ್ವಾ ಇಲ್ಲ. ‘ಜೀವ’ಗಳೇ ಇಲ್ಲದ ಉರಲ್ಲಿ ಜೀವಕಳೆ ಇರಲು ಸಾಧ್ಯವೇ?

